

Zalecenia Rady Ministrów w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych

Rada Ministrów przyjęła zalecenia w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, w których podkreślono potrzebę zintensyfikowania działań na rzecz nowego podejścia do zamówień publicznych.

Prezentowane w dokumencie stanowisko zobowiązuje instytucje publiczne do dokonywania wydatków nie tylko zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, ale także do wspierania realizacji polityk publicznych, w tym także w zakresie polityki społecznej.

Zgodnie z wydanymi zaleceniami, podmioty zobowiązane do stosowania klauzul, w tym m.in.: Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ministrowie i kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie oraz dyrektorzy instytucji gospodarki budżetowej, są zobligowane do wzmocnienia działań na rzecz upowszechnienia stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, w tym także w zamówieniach, do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych (Pzp).

Podmioty te są zobowiązane do analizowania możliwości zastosowania klauzul społecznych we wszystkich postępowaniach. Kierownicy jednostek administracji rządowej powinni uwzględniać klauzule społeczne na etapie sporządzania planu zamówień publicznych na każdy rok budżetowy. Zaleca się także dokonywanie oceny możliwości zastosowania klauzul poza planem zamówień publicznych.

W zaleceniach wskazano również na audyt wewnętrzny i kontrolę instytucjonalną, które powinny odgrywać aktywną rolę w stosowaniu społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych. Uwzględniono też aspekt wspierania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a także wymaganie, by umowy w sprawach zamówień publicznych, zawarte z zastosowaniem klauzul społecznych, zawierały postanowienia uprawniające zamawiającego do skutecznego egzekwowania realizacji klauzul społecznych.

Rada Ministrów zarekomendowała, by w trakcie przygotowania i prowadzenia postępowania o

udzielenie zamówienia publicznego stosowany był przygotowany przez Urząd Zamówień Publicznych podręcznik „Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych”.

Koordinacja wykonania zaleceń została powierzona Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów we współpracy z Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych, Szefem Służby Cywilnej oraz Pełnomocnikiem Rządu do spraw Równego Traktowania.

W 2016 r. Minister Finansów zleci przeprowadzenie audytu wewnętrznego w zakresie stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych oraz przedstawi jego wyniki Radzie Ministrów.

Klauzule społeczne w Prawie zamówień publicznych

Jak czytamy na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych (UZP), pojęcie klauzul społecznych w ścisłym znaczeniu oznacza przede wszystkim dodatkowe warunki realizacji zamówienia, jakie zgodnie z artykułem 29 ust. 4 Pzp może postawić wykonawcy zamawiający, odnoszące się do zatrudnienia na potrzeby danego zamówienia określonych grup osób, takich jak: osoby bezrobotne, osoby młodociane zatrudniane w celu przygotowania zawodowego, osoby niepełnosprawne oraz inne osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji, wskazane w przepisach o zatrudnieniu socjalnym (bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnionych od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej, chorych psychicznie, zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem czy też uchodźców realizujących indywidualny program integracji). Dodatkowe warunki realizacji zamówienia muszą jednak być związane z tym zamówieniem i nie mogą odnosić się do ogólnej polityki zatrudnieniowej przedsiębiorcy.

Jak informuje UZP, poprzez nowelizację ustawy Prawo zamówień publicznych, która weszła w życie w 2014 r., do listy dodatkowych warunków realizacji zamówienia, określonych w art. 29 ust. 4 Pzp, dodano także możliwość wymagania, aby osoby wykonujące czynności w trakcie realizacji zamówienia na usługi lub roboty budowlane, były zatrudniane przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę. Jednak postawienie takiego warunku jest możliwe tylko wtedy, kiedy jest to uzasadnione przedmiotem lub charakterem czynności, do których realizacji zatrudniane są te osoby – jeśli przedmiot zamówienia lub charakter czynności wymagają, aby były one wykonywane w warunkach charakterystycznych dla stosunku pracy.

Jak informuje UZP, w Polsce mianem klauzul społecznych w zamówieniach publicznych przyjęło się określać także tzw. zamówienia zastrzeżone, określone w art. 22 ust. 2 Pzp, który umożliwia zamawiającemu zastrzeżenie możliwości ubiegania się o określone zamówienie tylko dla wykonawców zatrudniających ponad 50% osób niepełnosprawnych.

Urząd Zamówień Publicznych zauważa, że klauzule społeczne stanowią tylko część instrumentów przewidzianych przepisami Pzp, składających się na tzw. społeczne lub też społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne. Zamawiający mają także inne możliwości uwzględniania aspektów społecznych w zamówieniach publicznych, np. poprzez określenie odpowiednich

wymogów technicznych lub w zakresie dostępności w opisie przedmiotu zamówienia, poprzez dobór kryteriów kwalifikacji wykonawców lub oceny ofert, czy też zwracając szczególną uwagę, w ramach badania ofert pod kątem rażąco niskiej ceny, na kwestie związane z zatrudnieniem i jego kosztami.

Więcej informacji na temat klauzul społecznych oraz wskazówki dotyczące ich stosowania, dostępne są na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych w zakładce „Społeczne zamówienia publiczne”.

Źródła: premier.gov.pl, uzp.gov.pl

Opublikowano w dniu 18.08.2015 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA

Pliki do pobrania

[Zalecenia Rady Ministrów w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych \(pdf, 174.39 KB\) 18.08.2015 08:00](#)